UNIVERSITEIT GENT

Studiefiche

Vanaf academiejaar 2026-2027

Duitse Geistesgeschichte (A006654)

Cursusomvang *(nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)*

Studiepunten 5.0 **Studietijd 150 u**

Aanbodsessies in academiejaar 2026-2027

A (semester 2)	Duits, Engels	Gent
B (semester 2)	Duits, Engels	Gent

Lesgevers in academiejaar 2026-2027

Biebuyck, Benjamin	LW07	Verantwoordelijk lesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2026-2027	stptn	aanbodsessie
Educatieve Master of Science in de talen(afstudeerrichting taal- en letterkunde)	5	A
Virtual Mobility	5	B
Master of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Duits)	5	A
Master of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Duits - Grieks)	5	A
Master of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Duits - Italiaans)	5	A
Master of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Duits - Scandinavistiek)	5	A
Master of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Duits - Spaans)	5	A
Master of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Engels - Duits)	5	A
Master of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Frans - Duits)	5	A
Master of Arts in de taal- en letterkunde(afstudeerrichting Nederlands - Duits)	5	A
Uitwisselingsprogramma cultuur en taal in context	5	A
Uitwisselingsprogramma taal-en letterkunde	5	A

Onderwijstalen

Duits, Engels

Trefwoorden

Duitse intellectuele geschiedenis, filosofie en essayistiek, analyse van als belangwekkend beschouwde teksten

Situering

In de masteropleiding mikken we niet enkel op wetenschappelijke verdieping, maar ook op verbreding van onze invalshoek. Een middel daartoe is de verdiepende studie van belangwekkende teksten uit de Duitse intellectuele geschiedenis. We kauwen en herkauwen de teksten tot we ze goed begrepen hebben en we proberen de inzichten die ze aanreiken te gebruiken om onze eigen leefwereld beter te doorgronden.
Studenten die dit vak willen volgen in het kader van een studie Duits, doen de opdrachten in het Duits. De beheersing van het Duits is een onderdeel van de prestatieverwachting.
Studenten die dit vak willen volgen vanuit een andere opleiding, doen de opdrachten in het Engels, of, indien dit voor alle deelnemers verstaanbaar is, het Nederlands of het Frans.
Dit vak kan gevolgd worden door uitwisselingsstudenten en studenten van Enlight-partneruniversiteiten. Passieve kennis van het Duits (lezen, verstaan) is noodzakelijk.

Inhoud

In dit opleidingsonderdeel worden in seminarievorm (compacte) teksten besproken van denkers die een sleutelpositie innemen in de ontwikkeling van de Duitse Geistesgeschichte en van het denken in het algemeen, vanaf de late 18e eeuw tot vandaag. Auteurs die hierbij aan bod kunnen komen, zijn o.a. Kant, Hegel, Goethe, Schopenhauer, Nietzsche, Freud, Marx, Simmel, Kraus, Husserl, Benjamin, Buber, Bloch, Heidegger, Wittgenstein, Adorno, Canetti, Blumenberg, Habermas, Arendt, Gerhard, Frank, Enzensberger, Luhmann, Sloterdijk, Szondi, Frevert, Busch, Rosa, Vogl. We stellen samen de leeslijst samen. De docent verzorgt de inleiding tot de diverse auteurs en begeleidt de gezamenlijke bespreking van cruciale passages uit de teksten. Bij elk van de teksten zal één of meerdere studenten een actualiseringsoefening doen, waarmee aangetoond wordt hoe de betrokken tekst ons helpt onze eigen tijd beter te doorgronden. Indien het aantal deelnemers dat toelaat, maken duo's van een UGent- en een Enlight- of uitwisselingsstudent de actualisering.
Alle teksten staat ter beschikking via het elektronisch leerplatform. De studenten nemen ter voorbereiding van het examen ook zelfstandig één tekst naar keuze door.

Begincompetenties

Bachelor of Arts

Eindcompetenties

1 Diepgaand inzicht bezitten in de bijzondere vraagstukken uit de Duitse Geistesgeschichte (leerresultaat M.1.6; M.1.7; M.5.1; M.5.2; M.5.3)
2 Mondeling en schriftelijk eigen onderzoeksresultaten kunnen rapporteren (leerresultaat M.1.1; M.2.1; M.4.1; M.4.2); op een verantwoordelijke en transparante manier kunnen omgaan met (digitale) hulpmiddelen; in staat zijn om een geïnformeerde discussie over onderzoeksresultaten te voeren.
3 Diepgaande vertrouwdheid met de Duitse intellectuele en filosofische traditie (leerresultaat M.2.1; M.2.4)
4 Diepgaand inzicht in de discursieve en communicatieve specificiteit in de Duitse Geistesgeschichte (leerresultaat M.1.3; M.1.4)
5 Een tekst uit de Duitse intellectuele geschiedenis zelfstandig kunnen doornemen en bespreken. (leerresultaat M.3.1; M.3.4)

Creditcontractvoorwaarde

Toelating tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is mogelijk na gunstige beoordeling van de competenties

Examencontractvoorwaarde

De toegang tot dit opleidingsonderdeel via examencontract is open

Didactische werkvormen

Groepswerk, Werkcollege, Zelfstandig werk, Peer teaching

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

- werkcollege (25u); inleidende vraagstellingen; de gezamenlijke bespreking van 10 capita selecta uit de Duitse intellectuele geschiedenis; slotbespreking
- zelfstandig werk (15u): het voorbereiden van een actualiseringsoefening bij minstens één tekst; het voorbereiden van de discussie over de andere teksten

Dit vak is een hybride seminarie: studenten kunnen hetzij op de campus deelnemen hetzij online (via Teams).

Studiemateriaal

Geen

Referenties

Modern German Thought from Kant to Habermas. An Annotated German-Language Reader. Hg. Henk de Berg & Duncan Large. Rochester (N.Y.): Camden House, 2012 (or a more recent edition)
Burkard, Franz-Peter, and Peter Prechtl. *Metzler Lexikon Philosophie : Begriffe Und Definitionen.* 3., erw. und aktualisierte Aufl. Stuttgart: Metzler, 2008

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

collectieve en individuele begeleiding

Evaluatiemomenten

niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Mondelinge evaluatie, Participatie, Peer en/of self assessment, Werkstuk

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is enkel mogelijk in gewijzigde vorm

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Het werkstuk is een essay van ongeveer 1000 woorden, waarin de student een eigen inzicht met betrekking tot de behandelde vraagstukken en de gelezen teksten op een compacte en scherpe manier verwoordt. Van studenten die dit seminar volgen als onderdeel van een studie Duits, wordt verwacht dat ze het essay in het Duits schrijven. Andere studenten kunnen het essay in het Engels, Frans of Nederlands schrijven.
Het "mondeling examen" is een gesprek (20 minuten), waarin het essay besproken wordt tegen de achtergrond van alle in de les gelezen en besproken teksten; de studenten hebben zich met de gedachtegang in elke tekst goed vertrouwd gemaakt en kunnen flexibel verbanden leggen. We bespreken ook de zelfstandig doorgenomen tekst. De taalvoorwaarden van het "mondelinge examen" is in overeenstemming met die van de andere onderdelen van deze cursus.
De presentatie is het maken van een actualiseringsoefening van één van de te lezen teksten en het leiden van de discussie over deze tekst.
Participatie: deelname aan de discussie.
Op eenvoudig verzoek kunnen studenten online deelnemen aan de lessen. Eveneens op eenvoudig verzoek worden opnames gemaakt die aan alle studenten ter beschikking worden gesteld. De opnames vervangen uiteraard niet de actieve aanwezigheid in de les; in voorkomend geval kunnen studenten die in een bepaalde les afwezig waren, een vervangopdracht uitvoeren.

Eindscoreberekening

Niet periodegebonden evaluatie (40%):
- Presentatie actualiseringsoefening: 20%
- deelname aan discussie: 20%
Periodegebonden evaluatie (60%):
- Werkstuk: 20%
- "Mondeling examen"/nabespreking: 40%
Het mondelinge examen heeft een tweevoudig doel: 1) na te gaan hoe grondig de deelnemers de inhoud hebben verwerkt (open vragen over de besproken denkers en teksten, en over de actualiseringsoefeningen); en 2) de studenten te bevragen over inhoudelijke en methodologische aspecten van hun paper; de beoordeling van het werkstuk hangt daarom mee af van de prestatie van de student bij het "mondelinge examen".
Wanneer men niet deelneemt aan de evaluatie van één of meer onderdelen kan men niet meer slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel en wordt het eindcijfer, indien dit hoger ligt dan 7/20, teruggebracht tot het hoogste niet-delibereerbare cijfer (7/20). Wie niet slaagt voor de periodieke evaluatie, kan hoogstens 9/20 behalen voor het vak als geheel, ook als de berekende eindscore hoger is.
Studenten die een berekende eindscore van 10/20 of meer hebben en vrijwillig in het kader van het "Bonusprogramm" deelnemen aan professionaliseringsopdrachten en hierover op een gunstig geëvalueerde manier rapporteren, verwerven hiervoor een extra credit (1/20). Indien de rapportering niet gunstig geëvalueerd wordt, krijgen ze de kans om dit na feedback te herwerken en herin te dienen.

Faciliteiten voor werkstudenten

Faciliteiten voor werkstudenten:
1 Hoewel aanwezigheid zeer wenselijk is, bestaat de mogelijkheid tot vrijstelling van aanwezigheid; om de leerinhouden te verwerken, staat bijkomende leermateriaal ter beschikking (of Ufora) en indien gewenst ook lesopnames; voor

die lessen waarin je actieve deelname mee geëvalueerd wordt (bijv. het tutorium), maak je een vervangtaak waarmee je aantoont dat je de beoogde competenties behaald hebt; die vervangtaak zal je worden meegedeeld door de lesgevers;
2 Het examen kan op ander tijdstip binnen het academiejaar georganiseerd worden;
3 Je kunt feedback krijgen op andere dan de daarvoor voorziene tijdstippen, bij voorkeur in gespreksvorm (op de campus of online), zowel tijdens als na de kantooruren, of via email.
Wil je extra informatie hierover: neem contact op met de verantwoordelijk lesgever of met een van de medewerkers.
Voor meer informatie omtrent flexibel studeren: http://www.flw.ugent.be/flexibelstuderen